

Jeff VanderMeer

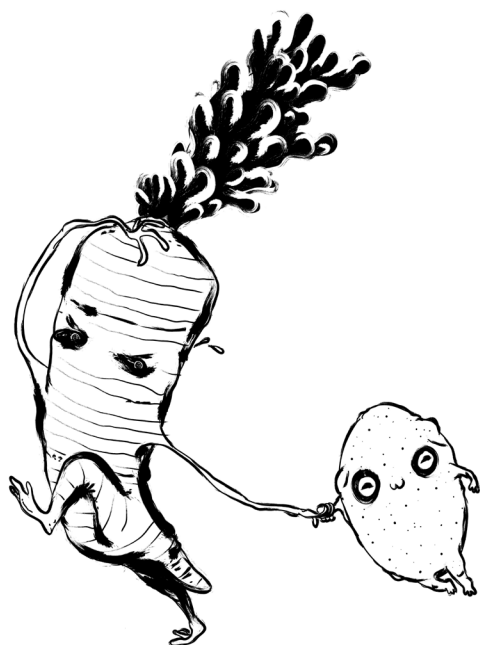
Přeložila
Dominika
Křesťanová

Argo

Kuňkadlení

Prapodivné potíže

Jeff VanderMeer

PRA- PODIVNÉ POTÍŽE

**Útrapy a ústrky
Jonathana Lambsheada**

SVAZEK PRVNÍ

Ilustrace Jeremy Zerfoss

Přeložila Dominika Křestanová

Pštros Farář Žiraf & Argymista
Žižkaberg, Aurora

A Peculiar Peril: Book One – Wobbling

Copyright © 2020 by VanderMeer Creative, Inc., by arrangement with CookeMcDermid Agency, The Cooke Agency International, and Intercontinental Literary Agency.

Originally published in English by FSG Books for Young Readers.

All rights reserved

Translation © Dominika Křestánová, 2022

Cover art © Aurora Parlagreco

Illustrations © Jeremy Zarfoss

© Argo, 2022

ISBN 978-80-257-3647-0 (váz.)

ISBN 978-80-257-3803-0 (e-kniha)

*Dětem
Ptákům
Ptačím dětem*

KNIHA PRVNÍ

KUŇKADLENÍ

Část první

MAPOVÁNÍ TERÉNU

„Měl bys vzít rozum do hrsti, čím dřív, tím líp.“

Kapitola první

SVIŠŤ A ZÁHADNÁ NEZNÁMÁ

Od první chvíle, kdy Jonathan Lamshead vkročil na dědečkův pozemek, se začaly dít podivné věci, a bylo to čím dál horší. I když svým způsobem by se dalo říct, že Jonathanovi se děly podivné věci celý život.

Začalo to selháním telefonního signálu, jen co vystoupil z autobusu, který kodrcavě zastavil na místě, kde z venkovské silnice odbočovala vymletá příjezdová cesta končící o tři čtvrtě kilometru dál u dědečkova domu.

Další podivnost byla, že na něj nikdo nečekal, i když možná by se za „uvítací výbor“ dala považovat ta záhadná postava, co se schovávala v křoví o nějakých sto metrů dál.

Podle toho, že se dotyčná postava vrhla do houští, Jonathan usoudil, že zahradník to nebude. Něčím mu byl ten nezahradník povědomý, ale nemohl přijít na to, čím to je. A protože příhodná chvíle už minula, rozhodl se, že ho nebude pronásledovat. Jindy by ho nečekaná odbočka potěšila, ovšem teď se nemohl dočkat, až dorazí na místo a uvidí všechny ty divy, o kterých bájil realitní agent Stimpely.

Založil si tedy toto setkání do kategorie „plachý bylinkář“ a pustil ho z hlavy. Pozemky doktora Lamsheada byly rozlehlé, a když mu začalo selhávat zdraví, opatřil si jejich majitel nespočet pomocníků. A jak Jonathan dědečka znal, přinejmenším polovinu z nich tvořili beznadějný podivní, které stáhl na svou oběžnou dráhu poté, co se náhodně potkali na některé z jeho četných cest.

Cesta sem trvala z Poxforthské akademie nedaleko zátoky Robina Hooda na yorkshirském pobřeží skoro celý den. Třikrát přsedal z autobusu na autobus, pokaždé letitější a rozhrkanější – ten poslední musel, soudě podle dřevěné podlahy a vyšisovaného značení, pocházet snad z dob první světové války.

Teď se nacházel v lesích a táhlých kopcích nehlouběji, jak je v Anglii možné. Letní svit zvolna pohasínal, přecházel do jantarového odstínu a v místech, kde pronikl baldachýnem listů, rozsvěcel a vysoušel na cestě půvabné zlatavé flíčky.

Jonathan byl unavený šestnáctiletý mladík s těžkým batohem na zádech. Jeho únava ale nijak nesouvisela s fyzickou tíhou. Vyplyvala ze studia v Poxforthské akademii, které ho v nejmenším neuspokojovalo. Stýskalo se mu po předchozím životě na Floridě. Stýskalo se mu po letních tangarách ohnivých, po zimních lesňáčcích a po spoustě dalších věcí.

Svým způsobem to byla od osudu počůchlost – Jonathan až do sedmi let vyrůstal v polorozpadlé chalupě uprostřed bezútesné divočiny nedaleko zátoky Robina Hooda a zuby nehty se bránil, když se jeho matka Sara rozhodla přesídlit na Floridu. Během času si ale zamiloval subtropickou divočinu západofloridského pobřeží, na hony odlišnou od krajiny na severovýchodě Anglie. On i matka zapustili v Americe kořeny a na Anglii si Jonathan prakticky ani nevzpomněl. Dokud ho neposlali do Poxforthu.

Když zrovna neseděl ve třídě, byl Jonathan většinu dní k nalezení v trávě pod některým stinným stromem a namlouval si, že namísto jezírka zarostlého rákosím se před ním rozprostírá bažina plná aligátorů. Venku se navíc dala snáz ignorovat depresivní brutalistická architektura betonových školních budov. (Častý nářek chovanců Poxforthu ostatně zněl: „Království za chrlič!“)

Zdrojem Jonathanovy nespokojenosti ovšem nebyly intelektuální schopnosti jeho profesorů ani jejich přístup ke studentům. Šlo spíš o to, že si záhy uvědomil, že s tímhle světem nemá nic společného a zdejší svět neměl nic společného s ním. Formální vzdělání ho nijak

zvlášť nezajímalo, pokud se neodehrávalo venku v přírodě. Navíc odjakživa víceméně automaticky předpokládal, že půjde v dědečkových šlépějích a nechá se studiem biologie navést k povolání lékaře – dokud si neuvědomil, že to není nic pro něj. A jak by navíc mohl chtít soutěžit s tak nedostižným vzorem?

Dědečkův nekrolog vystřižený z novin si pečlivě uložil do peněženky a nosil ho neustále u sebe.

Význačný nestor medicíny a bývalý průzkumník Dr. Thackery T. Lambshead zemřel ve věku 75 let v pracovně svého venkovského sídla nedaleko Londýna na infarkt. Kromě nezvyklých medicínských objevů proslul Lambshead zejména snahou o vymýcení chorob přenášovaných tropickými moskyty, podporou zvířecích práv a penězi, které jeho nadace věnovala domorodým organizacím na znovuzískání pozemků a artefaktů.

Navzdory všem úspěchům poznamenala život Dr. Lambsheada řada tragédií včetně smrti jeho první a jediné manželky při automobilové nehodě v sedmdesátých letech minulého století a v poslední době zmizení jeho dcery Sary v italských Alpách.

Text pokračoval dál, aniž by Jonathanovi prozradil cokoli, co chtěl vědět, a nebyla v něm sebemenší zmínka ve smyslu „Jeho žijícím potomkem je vnuk Jonathan Lambshead, dosud zapsaný na Poxforthské akademii, nicméně na nejlepší cestě svoje angažmá neslavně ukončit“.

Na pohřeb Jonathana nepozvali.

Odstup, s nímž se k vnukovi stavěl a který přetrval i po jeho smrti, se datoval od doby, kdy doktor Lambshead důsledně ignoroval dopisy, v nichž se Jonathan vyptával na matčino zmizení. Něco takového se dalo dědečkovi těžko odpustit, a jedinou omluvou mohla být shovívavost k jeho zdravotnímu stavu, jelikož k tomu všemu došlo pouhé dva roky před jeho smrtí. Ale stejně – neodpovědět na jednu jedinou otázku?

Onen velký muž už byl vinou selhání srdce v pánu víc než rok, ale vypořádání pozůstalosti se vleklo celou věčnost. A ani Stimpely, který

mrtvého doktora Lambsheada našel a vedle něj zastupoval v právních věcech i Saru, nedokázal Jonathanovi osvětlit, proč jeho matka cestovala do Alp ani co se tam přesně stalo, kromě toho, že došlo k „neštěstí při horolezeckém výstupu a pokládá se za mrtvou“.

Ohledně doktorovy poslední vůle proběhla se Stimplym poněkud deprimující diskuse, s jejímiž podrobnostmi by se v lepším světě vyřádala místo Jonathanu Sara. Stimply se vyhýbal Jonathanovým četným otázkám a všechno se nakonec smrškovalo na informaci, že Dr. Lambshead po sobě zanechal ohledně dědictví explicitní, byť stručné pokyny. „Totiž že nárok na něj se podmiňuje vaší schopností katalogizovat předměty v domě vašeho dědečka. Jakmile bude tento úkol splněn, čímž se rozumí předložení seznamu a stručných popisů,“ – Stimply naznačoval, že by se to zřejmě dalo zvládnout za jediné léto – „celá nemovitost je vaše.“

Ohledně „nejcennější části sbírky“, řečeno Stimplyho slovy, dostal Jonathan složku s „plody předcházejících katalogizačních snah“ a uklidňující plánec půdorysu domu a „kabinetu kuriozit“ v rozlehlém sklepení. Na papíře se všechno zdálo přehledné a zvládnutelné.

Jakmile Jonathan vyjádřil s podmínkami souhlas, dorazil k němu právníkovým prostřednictvím zhruba před týdnem na stroji psaný dopis Dr. Lambsheada. Byl zapečetěný hroudou červeného vosku, jako by pocházel z dob krále Edwarda, a nařizoval čitateli, aby si ho „vryl do paměti a pak zničil“.

Byl pouhé dvě stránky dlouhý, s jednoduchým odsazením, ale jeho obsah nabíral v Jonathanových představách obudných rozměrů, i když většinu doktorových sdělení nerozuměl. Některé postřehy byly praktické, jiné abstraktní, další nepokrytě rozkazovaly, co je třeba udělat, a část jako by pocházela z průpovědek v čínských koláčcích štěstí.

Mezi nejpozoruhodnější rady patřily mimo jiné tyto:

„Co hledáš, se vždycky nachází nad tvou hlavou a hluboko v oceánu.“

„Nikdy neprocházej druhými nebo třetími dveřmi, dokud se neujistíš, že se těmi prvními můžeš vrátit.“

„Starej se o ptačí děti, jak nejlépe dokážeš. Nebo se ony postarají o tebe.“

„Skříň s pojistkami je ve sklepe po tvé levici.“

„Pomoc přijde z končin, odkud bys ji nečekal.“

„Spojence si pěstuj, když na ně narazíš.“

Kolem a kolem vzato to byl garážový výprodej pouček a rad.

Jonathan se nicméně držel instrukcí: vryl si obsah do paměti, dopis spálil a starý klíč přiložený (bez instrukcí) k dopisu si pečlivě uložil. Z praktických důvodů si zapsal poněkud výstřední „seznam spojenců“ Dr. Lambsheada, ale přidal do něj i pár smyšlených jmen, aby nebylo poznat, které platí a které ne. Možná to ovšem byly samé smyšlenky, vzhledem k tomu, že jedním ze „spojenců“ byla „jednouchá veverka nedaleko uschlého stromu v Borélyově parku v Marseille“. A nebyla to jediná veverka na seznamu.

Vidět, jak se dopis v koši vedle psacího stolu v kolejném pokojíku rozpadá na popel, by s ním nemělo nic dělat, ale z nějakého důvodu mu tenhle výjev s plnou silou vrátil bolest, která ho zachvátila po matčině zmizení. Ne, po její smrti. Nesmí si nic nalhávat, musí být silný. Není nejmenší naděje, že by se Sara vrátila.

Pokud šlo o otce, Jonathan pořád netušil, kdo jím je, a ani nečekal, že se to někdy dozví.

A ještě něco: *ptačí děti*?

Bylo toho po Sařině smrti nějak moc. Doktor Lambshead působil v roli poručníka tak odtaziť, že se i Poxforth ukázal svým způsobem jako lepší rodič. A snad ještě horší bylo, že se osobně neukázal ani doktorův mluvčí Stimpely – Jonathan ho znal jen jako hlas v telefonu. I tak byla nicméně úleva, že se o něj po Lambsheadově smrti Poxforth a Stimpely, hlas bez těla, nadále starali. Stimpely péči o něj zdědil a ředitel školy prokázal pro Jonathanovu situaci neuvěřitelné pochopení. Jonathan

totiž na tu krátkou dobu, než bude oficiálně shledán dospělým, nechťel a ani nepotřeboval nějakého „skutečného“ pěstouna, ba dokonce Stimplymu řekl, že když mu nezbyde nic jiného, prostě uteče někam do divočiny a počká si na plnoletost tam. Nemálo se mu ulevilo, že jeho rozhodnutí nikdo nepodrobil zkoušce.

Ostatně, copak mohl Saru někdo nahradit? Letní období byla, pravda, trochu náročnější, ale odhodlaně je přečkal na prázdninových pobytech u poxforthských rodin, které do zdráhavé úlohy opatrovníků postrčil, jak se Jonathan domýšlel, právě Stimply.

Je ovšem pravda, že mu čas od času vrtalo hlavou, proč mu tak ochotně vyhověli – proč ho Dr. Lambshead a po něm Stimply nepřiměli podrobit se zákonu.

Nakonec dospěl k závěru, že to radši nechce vědět.

Dům sám byl příbuzným stejně vzdáleným jako Dr. Lambshead. Jonathan si stěžl vybavoval jakoukoli vzpomínku z dob, kdy tu byl jako dítě na návštěvě, a i když očekával, že okolí domu bude zarostlé a zpustlé, některé detaily ho překvapily. Například cestou ke štěrkem vysypanému půlkruhu před absurdně zdobnými kovanými dveřmi domu zahlédl sporták, a hned vzápětí se před ním vynořila na zakázku postavená kůlna. Střecha kůlny byla rozervaná nějakou dávnou nehodou. Že by chemický pokus? Nebo náhodný požár?

Ano, tohle bylo beze vší pochyby sídlo doktora Lambsheada. Žádný majitel panství, do něhož se narodil, by si nedal přímo před hlavním domem postavit nějakou chatrnou kůlnu – a už vůbec by ji tam nenechal po oné zřejmé katastrofě. Jonathan si láskyplně vybavil matčino vyprávění, jak v elegantní vstupní hale našla pod stolem jednu z mnoha doktorových cen, použitou namísto podložky pod rozviklanou nohu, a další trčela jako socha Svobody na konci *Planety opic* z kočičího záchodu v koutě, napůl pohřbená v podestýlce.

Když došel blíž, Jonathan s úlevou zjistil, že jaguar, kterého mu dědeček zanechal, onen proslulý automobil, který Stimply líčil v nejzářnějších barvách, jako by žádný řádný mladík netoužil po ničem jiném než řídit jaguar, je v příšerném stavu. Jonathanovi bylo jedno,